

Nr 79.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till försvarsberedskap vid statens järnvägar m. m.; given Stockholms slott den 11 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars- och finansdepartementen anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

I statsverkspropositionen till 1944 års riksdag (kapitalbudgeten: bil. 4, punkten 31) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde bliva riksdagen förelagd, till Försvarsberedskap vid statens järnvägar beräkna ett investeringsanslag av 3 105 000 kronor.

Beräkningen av detta belopp grundar sig på framställning av järnvägsstyrelsen i dess skrivelse den 18 september 1943 om anslag till statens järnvägar för budgetåret 1944/45. Såsom av statsverkspropositionen framgår, avses ett belopp av 370 000 kronor för täckande av viss, för skyddsrummet vid Stockholms centralstation uppkommen merkostnad samt 2 380 000 kronor för slutlig reglering av kostnaderna för vissa såsom förberedelse för en

eventuell mobilisering successivt utförda arbeten. Återstoden, 355 000 kronor, av det beräknade anslaget motsvarar kostnaderna för vissa av militära skäl betingade åtgärder, som sammanhånga med statens järnvägars telefonanläggningar.

Anledningen till att anslaget till försvarsberedskap vid statens järnvägar i statsverkspropositionen upptogs med allenast beräknat belopp var att järnvägsstyrelsen anmält, att ytterligare äskanden om anslag för ändamålet vore att förvänta.

I skrivelse den 3 januari 1944 har nu *järnvägsstyrelsen* hemställt, att utöver det beräknade beloppet måtte för åtgärder till höjande av försvarsberedskapen vid statens järnvägar anvisas 14 125 000 kronor.

Sistnämnda belopp fördelar sig på följande ändamål.

Utvidgning av viss bangård	kronor	120 000
Upprustning av viss banlinje	»	2 300 000
Spåranordningar vid verkstäder	»	185 000
Omläggning av kraftförsörjningssystemet vid malmbanan	»	5 600 000
Skyddstekniska åtgärder	»	200 000
Skydd för inmatningsstationer	»	1 600 000
Skyddsrum	»	370 000
Ånglok	»	3 750 000
		Summa kronor 14 125 000

Med hänsyn till innehållet i järnvägsstyrelsens skrivelse torde någon närmare redogörelse för densamma icke lämpligen böra lämnas till statsrådsprotokollet, utan riksdagens vederbörande utskott torde därom böra erhålla erforderliga uppgifter genom skrivelsen, som kommer att tillhandahållas utskottet tillika med däröver av *vattenfallsstyrelsen* och *riksräkenskapsverket* avgivna utlåtanden.

Enligt järnvägsstyrelsens mening böra av den till 5 600 000 kronor beräknade kostnaden för omläggningen av kraftförsörjningssystemet vid malmbanan 1 200 000 kronor bestridas från investeringsanslaget till Anläggningar för elektrisk tågdrift, 1 200 000 kronor av förnyelsefondsmedel samt återstoden från anslag under rubriken Försvarsberedskap vid statens järnvägar.

Riksräkenskapsverket har i sitt yttrande framhållit bland annat, att vid bifall i sak till järnvägsstyrelsens framställning nyssnämnda båda belopp om vardera 1 200 000 kronor med hänsyn till den föreslagna omläggningen av kapitalbudgeten borde i sin helhet anvisas under ett gemensamt anslag å kapitalbudgeten, för den händelse icke medelsanvisning ansåges böra ske redan å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Departements-
chefen.

Den ifrågasatta anskaffningen av ånglok har icke synts mig vara av den angelägenhetsgrad, att medelsanvisning för ändamålet å kapitalbudgeten nu bör ske. Detsamma gäller enligt min mening förslaget om upprustning av viss banlinje. Såvitt avser äskandena om anslag för dessa båda ändamål torde järnvägsstyrelsens framställning av den 3 januari 1944 böra överlämnas till investeringsutredningen för att tagas i övervägande vid fullgörande av utredningens uppdrag.

Anslag för övriga i järnvägsstyrelsens skrivelse avsedda ändamål ävensom för de åtgärder för ökad försvarsberedskap, för vilka redogörelse lämnats i statsverkspropositionen, torde böra anvisas å kapitalbudgeten för budgetåret 1944/45. Av det erforderliga beloppet torde 2 400 000 kronor böra anvisas under anslagsrubriken Anläggningar för elektrisk tågdrift. Då i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten: bil. 4, punkten 28) för dylika anläggningar äskats ett anslag av 3 700 000 kronor, torde anslaget till Anläggningar för elektrisk tågdrift böra bestämmas till (3 700 000 + 2 400 000) 6 100 000 kronor. Övriga här avsedda belopp — varav sålunda för omläggning av kraftförsörjningssystemet vid malmbanan 3 200 000 kronor — torde böra anvisas under rubriken Försvarsberedskap vid statens järnvägar. Därvid böra lämpligen de hithörande ändamål, som angivits i årets statsverksproposition, sammanföras under anslagsbeteckningen Vissa åtgärder för ökad försvarsberedskap.

Anslagsbehovet för budgetåret 1944/45 för försvarsberedskap vid statens järnvägar skulle vid bifall till förslaget komma att uppgå till (3 105 000 + 120 000 + 185 000 + 3 200 000 + 200 000 + 1 600 000 + 370 000) 8 780 000 kronor. Fråga om avskrivning av detta belopp upptages i annat sammanhang av chefen för finansdepartementet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte, med återkallande av sitt i statsverkspropositionen framställda förslag om anvisande av ett investeringsanslag av 3 700 000 kronor till anläggningar för elektrisk tågdrift, föreslå riksdagen

att för budgetåret 1944/45 å kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, anvisa följande investeringsanslag, nämligen

<i>dels till Anläggningar för elektrisk tågdrift....</i>	kronor	6 100 000;
<i>dels ock under rubriken Försvarsberedskap vid statens järnvägar till</i>		
<i>Vissa åtgärder för ökad försvarsberedskap</i>	»	3 105 000,
<i>Utvidgning av viss bangård</i>	»	120 000,
<i>Spåranordningar vid verkstäder</i>	»	185 000,
<i>Omläggning av kraftförsörjningssystemet vid malmbanan</i>	»	3 200 000,
<i>Skyddstekniska åtgärder</i>	»	200 000,
<i>Skydd för inmatningsstationer</i>	»	1 600 000,
<i>Skyddsrum</i>	»	370 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lang.